

Puolustusvoimat
Logistiikkalaitos
PL 69
33541 TAMPERE

Hakemus 8.1.2020

Perustamislupa

Puolustusvoimien logistiikkalaitos (y-tunnus: 0952029-9) saa perustaa neste-
kaasulaitoksen Puolustusvoimien vaatekorjaamolle Mikkeliin.

Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen on perustettavan kohteen yhteydessä
toimittava hakemuksessaan esitetyllä tavalla, ellei lupaehtoissa muuta määrä-
tä, sekä noudatettava vaarallisten kemikaalien (neste-kaasu) turvallisesta käy-
töstä ja varastoinnista annettuja säännöksiä.

Käyttöönottotarkastus

Laitosta ei saa ottaa käyttöön ennen kuin hyväksytty tarkastuslaitos on tarkas-
tanut sen ja tarkastusta koskeva pöytäkirja sekä selvitys tarkastuksella mah-
dollisesti havaittujen puutteiden korjaamisesta on lähetetty Tukesille
(685/2015 30§). Toiminnanharjoittaja pyytää tarkastusta hyväksytyltä tarkas-
tuslaitokselta. Tarkastuksessa käydään läpi laitoksen tekninen toteutus, toi-
mintaperiaatteet ja johtamisjärjestelmät sekä todetaan, että toiminta on
säännösten ja tämän päätöksen ehtojen mukaista (685/2015 31§).

Kohteen sijainti

Patteristonkatu 1, MIKKELI (kiinteistötunnus: 491-5-62-1). Kohde sijaitsee 1
luokan pohjavesialueella.

Kohteen kuvaus

Puolustusvoimien logistiikkalaitos vaihtaa vaatekorjaamon pesulassa tarvitta-
van höyryn tuotantoon käytettävän raskaan polttoöljyn neste-kaasuun. Perus-
tettava neste-kaasulaitos koostuu maapeitteisestä neste-kaasusäiliöstä (30 m³),
höyrystinkeskuksesta (260 kg/h), putkistoista varusteineen ja kattilasta (2,2
MW) sekä neste-kaasu käyttöisistä kuivureista. Tuotettua höyryä käytetään pe-
sukoneissa, kuivureissa ja mankeleissa.

Neste-kaasua saa olla varastoituna enintään seuraavat määrät:

Kemikaali	Luokitus	Määrä (t)
Neste-kaasu	Flam. Gas 1, H220 Press, Gas, H280	15

Neste-kaasun lisäksi voidaan varastoida pieniä määriä (alle 100 kg) kunnossa-
pidon tai muun toiminnan kannalta välttämättömiä vaaralliseksi luokiteltuja
kemikaaleja.

5.11.2020

27/342/2020

Päätöksen ehdot

Ehtojen taustalla ovat toiminnanharjoittajan riskiarviossaan havaitsemat huomiot, säädösten vaatimukset, hakemuksesta saadut lausunnot sekä turvallisen toiminnan edellytykset. Ehdossa esitettyjen lisätoimenpiteiden toteuttaminen on huomioitava suunnittelussa, käytössä ja ohjeistuksessa.

Toiminnan tulee täyttää seuraavat vaatimukset:

1. Nestekaasun käytönvalvoja ja hänen sijaisensa koulutetaan ja nimetään tehtävään (685/2015 12§).
2. Laitokselle laaditussa riski- ja seurausanalyysissä esille tulleet toimenpiteet toteutetaan. (L 390/2005 10 §).
3. Nestekaasun käyttölaitoksella ja siihen liittyvillä laitteistoilla tulee laatia huolto- ja kunnossapitosuunnitelma. Nestekaasulaitokselle tehdyistä tarkastuksista ja testauksista on pidettävä kirjaa. (858/2012 17§).
4. Nestekaasun varastointiin ja käyttöön liittyvä dokumentaatio liitetään dokumentinhallintajärjestelmään.
5. Nestekaasulaitteiston asennuksesta esitetään käyttöönottotarkastuksella asennusliikkeen vakuutus.
6. Nestekaasun kulkeutuminen viemäriin tai syvennyksiin tulee estää. Tarvittaessa viemäriin tai syvennyksiin tulee asentaa kaasuilmaisin. (VNa 858/2012 28 §, 856/2012 72 §)
7. Henkilöstölle ja muille laitoksella työskenteleville henkilöille annetaan sellaista koulutusta, opastusta ja ohjausta, joita turvallinen toiminta ja toiminta poikkeamatilanteissa edellyttävät. (858/2012 16§).
8. Nestekaasun käyttölaitteet varustetaan vuodonilmaisimilla, joilla mahdollinen kaasuvuoto pystytään havaitsemaan. Hälytys ilmaisimista tulee välittyä jatkuvasti valvottuun paikkaan, jos laitteita käytetään ilman henkilökunnan paikallaoloa.
9. Toiminnanharjoittaja tiedottaa alueella asuville ja toimiville toiminnanharjoittajille nestekaasun vaaroista ja aloittaa yhteistoiminnan muiden toiminnanharjoittajien kanssa onnettomuuksien ehkäisemiseksi. (685/2015 22§)
10. Toiminnanharjoittaja laatii suunnitelman ja huolehtii, että nestekaasun täytöt tehdään sellaisina aikoina, jolloin se on ympäristön ja siellä olijoiden kannalta turvallista.
11. Nestekaasusäiliön asennuksessa ja muissa laitoksen asennuksissa, joissa kaivetaan maata, tulee noudattaa ELY-keskuksen lausunnossaan antamia ohjeistusta. Tehtävillä kaivuutöillä tulee olla vastuuhenkilö ja työt tulee dokumentoida.
12. Toiminnanharjoittaja valvoo ja tarvittaessa rajoittaa pääsyä alueelle siten, etteivät asiattomat voi päästä käsiksi nestekaasulaitteisiin tai aiheuttaa vaaraa. Toiminnanharjoittaja asennuttaa säiliön hoitokuilun kanteen lukan. (390/2005 16§, 858/2012 14§)

5.11.2020

27/342/2020

13. Säiliöauton kuorman tyhjennyspaikka ja kulkureitti säiliölle varustetaan valaisimilla. Lisäksi asennetaan säiliön hoitokuilulle vievät tukevat portaan. Nestekaasun purun yhteydessä läpikulkuliikenne estetään suojauskeilla. (858/2012 38§)
14. Toiminnanharjoittaja suojaa nestekaasun käyttöön ja varastointiin liittyvät kohteet ja laitteistot liikkuvien ajoneuvojen ja työkonoiden törmäysten sekä putoavan jään ja lumen aiheuttamien vaaratilanteiden estämiseksi. (858/2012 13§, 39§)
15. Suoritetaan räjähdysvaarallisten tilojen luokitus ja laaditaan räjähdysuojausasiakirja nestekaasun osalta. (858/2015 18§)
16. Laitokselle asennetaan tuulipussi tuulen suunnan arvioimiseksi lähestyessä kohdetta.
17. Tuotantolaitokselle laadittava sisäinen pelastussuunnitelma on asetuksen 685/2015 17§:n mukainen ja se kokonaisuutena vastaa laitosta. Sisäistä pelastussuunnitelmaa päivitetään asetuksen 685/2015 18§ mukaisesti. Sisäisen pelastussuunnitelman mukaiset harjoitukset toteutetaan asetuksen 685/2015 19§ mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Hakemuksen mukainen nestekaasulaitos sijaitsee kiinteistön 491-5-62-1 alueella. Pesula on vuokralla Etelä-Savon Kampuskiinteistö Oy:n omistamassa rakennuksessa. Kiinteistön omistajalta on kirjallinen lupa sijoittaa nestekaasusäiliö vaikkei alue kuulu vuokrasopimuksen mukaan vuokralaisen hallintaan. Alue on merkitty Mikkelin asemakaavassa merkinnällä YOK Opetus, tutkimus ja kehitystoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuus ja varastotilaa. Hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella kunnan kaavoittaja pitää hakemuksen mukaista toimintaa kaavan mukaisena.

Laitos sijoitetaan Mikkelin kampusalueelle. Sijoituskohteen tuntumassa on koulun toimintoja, ravintola, keilahalli ja koulun asuntola. Lisäksi kaasusäiliön sijoituskohteen lähistöllä on sähkörata ja alikulkutunneli. Sijoituksessa pystytään huolehtimaan asetuksen 858/2012 33 § mukaisten vähimmäissuojaetäisyyksien täyttymisestä. Sijoitus on katselmoitu Etelä-Savon Pelastuslaitoksen toimesta. Toiminnanharjoittajalla on tieto junaliikenteen aiheuttamasta tärinästä ja sen huomioimisesta asennuksia tehtäessä.

Tyypillisimmäksi onnettomuudeksi on arvioitu nestekaasusäiliön täytön aikana tapahtuva purkuletkun rikkoutuminen tai irtoaminen. Hakemuksessa on esitetty mallinnus ja laskelmat tällaisen onnettomuuden seurauksista. Mallinnuksen mukaan onnettomuuden aiheuttama lämpösäteily ja painevaikutus ulottuvat laitoksen toimintaan liittyvään rakennukseen sekä kiinteistön rajojen ulkopuolella olevalle yleiselle tielle. Laitoksen toimintaan liittyvän rakennuksen osalta onnettomuusvaikutuksiin varaudutaan ohjeistuksella. Yleisen tien turvallisuuden varmistamiseksi tullaan päätöksen ehdoissa vaatimaan nestekaasutäydennykset toteuttamista aikoina, jolloin liikenne on vähäistä. Täyttöjä aikataulutettaessa tulee myös junaliikenne huomioida. Etelä-Savon Pelastuslaitos on lausunnossaan suositellut toimimaan näin.

5.11.2020

27/342/2020

Sijoituksessa on huomioitu säiliöauton esteetön pääsy purkupaikalle ja pelastusviranomaisen mahdollisuus lähestyä säiliöaluetta kahdesta eri suunnasta.

Asemakaavan, kiinteistöjen hallinnan, onnettomuusmallinnuksen sekä ajojärjestelyiden perusteella suunniteltu uuden säiliön ja siihen liittyvien laitteiden sijoittelu on hyväksyttävä ja täyttää Vna 858/2012 vaatimukset.

Nestekaasun varastointiin ja käyttöön liittyvistä laitteista ja niiden käytöstä on tehty riskinarviointi. Tehdyn riskiarvion perusteella on todettu joitakin poikkeamia, jotka edellyttävät lisätoimenpiteitä. Lisätoimenpiteiden toteutus on kirjattu ehdoksi toiminnan aloittamiselle. Nämä ja muut ehdoissa esitetyt lisätoimenpiteet ovat laitoksen turvallisen käytön kannalta merkittäviä ja tärkeitä.

Nestekaasuputkiston, nestekaasuhöyrystimen ja nestekaasusäiliön valinnassa huomioidaan tarvittavat säädösvaatimukset, joiden lisäksi käytetään soveltuvia standardeja. Hakemuksessa esitetyt laitteistojen turvallisuusjärjestelmät ja merkinnät ovat sovellettavien säädösten mukaisia.

Laitokselle laadittavien käyttö- ja huolto-ohjeen sekä huolto- ja kunnossapitosuunnitelman laadinnassa hyödynnetään laitoksesta tehtyä riskinarviota. Myös poikkeamatilanteiden varalle laaditaan toimenpidesuunnitelma ja tarvittavat ohjeet.

Kohteen toiminta luokitellaan nestekaasulaitteiston rakentamisen myötä vaarallisten kemikaalien laajamittaiseksi käsittelyksi ja varastoinniksi. Laitos on Vna(685/2015) 3 § mukaisesti nestekaasulaitos. Nestekaasulaitoksen käyttöönotto- ja määräaikaistarkastukset suorittaa hyväksytty tarkastuslaitos. Nestekaasulaitoksella saa nestekaasun lisäksi olla muita vaaralliseksi luokiteltuja kemikaaleja alle 20 % luparajasta. Muihin laitoksella ennen nestekaasua jo olleisiin kemikaaleihin sovelletaan pelastuslaitoksen aiemmin määrittämiä velvoitteita.

Lupahakemuksen käsittely

Tukes on vastaanottanut hakemuksen 8.1.2020 ja käsitellyt sen asetuksen 685/2015 8 §:n mukaisena laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia koskevana lupahakemuksena.

Alkuperäisessä hakemuksessa nestekaasusäiliö sijoitusta ei voitu hyväksyä, koska se ei täyttänyt asetuksen vähimmäisturvaetäisyyksiä. Hakija toimitti hakemuksen päivityksen 20.8.2020. Päivitetyssä hakemuksessa nestekaasulaitoksen sijoitusta on muutettu niin, että asetuksen vähimmäisetäisyydet täyttyvät.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireillöolosta on kuulutettu Tukesin ja Mikkelin verkkosivuilla 8.9.2020 alkaen. Kuulutuksesta ilmoitettiin Länsi-Savo lehdessä 8.9.2020. Hakemus on ollut nähtävillä 8.9.2020-9.10.2020 Tukesin verkkosivuilla ja Tampereen toimipisteessä. Mielipiteet hakemukseen on tullut toimittaa viimeistään 16.10.2020.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

5.11.2020

27/342/2020

Tukes pyysi hakemuksesta lausuntoa Etelä-Savon ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat osastolta, Etelä-Savon pelastuslaitokselta, Itä-Suomen AVI:n työsuojelu osastolta ja Mikkelin kaupungin kaavoitukselta 8.9.2020.

Etelä-Savon ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat osasto esitti lausunnossaan seuraavia asioita:

- Kohdekiinteistö sijaitsee vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella. Kiinteistöllä on maa-aineksen käyttörajoite, koska pohjavedestä on löydetty viitteitä klooratuista liottimista sekä polttoaineista.
- Mikkelin kaupungin rakennusmääräysten mukaan pitää pohjaveden pintaan jättää kahden (2) metriä maata suojakerrokseksi. Alin kaivuusyvyys alueella on tämän perusteella +91,88 (N2000).
- Maapeitteisen nestekaasusäiliön asennukseen liittyvien kaivuiden yhteydessä tulee varmistaa, ettei maaperässä ole ympäristölle vaarallisia haitta-aineita. Mikäli töiden yhteydessä tulee epäily, että maaperässä on tällaisia aineita, tulee työt keskeyttää ja olla yhteydessä Etelä-Savon ELY-keskukseen.
- Yllä mainitut asiat huomioon otettaessa on nestekaasusäiliön ja nestekaasun käsittely mahdollista hakemuksen mukaisessa kohteessa eikä se aiheuta merkittävää varaa pohjavedelle.

Etelä-Savon pelastuslaitos esitti lausunnossaan seuraavia asioita:

- Alueelle tulee sijoittaa tuulipussi
- Laitos sijaitsee kampusalueella, sähköradan ja alikulkutunnelin läheisyydessä. Tästä syystä suositellaan tekemään säiliön täytöt ilta- tai yöaikaan ympäristön toimintojen aukioloaikojen ulkopuolella ja aikoina, jolloin ihmisiä on vähemmän liikkeellä.
- Nestekaasun käyttöön ja varastointiin liittyvät toiminnot tulee suojata törmäyesteillä.
- Säiliöalueelle sijoitetaan käsisammutin.
- Vuotohälyttimien hälytykset tulee ohjata paikkaan, johon muutkin hälytykset ohjautuvat. Lisäksi puolustusvoimien vartiosto tulee perehdyttää laitoksen toimintaan.
- Sisäinen pelastussuunnitelmaan päivitetään nestekaasun varastointiin käyttöön ja varastointiin liittyvät turvajärjestelyt ja toimintaohjeet vaaratilanteisiin.
- Tiedot kaikista laitoksella varastotavista vaarallisista kemikaaleista tulee olla pelastuslaitoksen tiedossa.
- Käytöstä poistuvien raskaan polttoöljysäiliöiden tyhjennyksestä ja puhdistuksesta laadittu tarkastusliikkeen pöytäkirja tulee toimittaa tiedoksi pelastuslaitokselle ja Mikkelin seudun ympäristöpalveluille.

Itä-Suomen AVI:n työsuojelu osasto ei lausunut asiasta.

Mikkelin kaupungin kaavoitus ei lausunut asiasta.

5.11.2020

27/342/2020

Hakijan tiedottamisen saaduista lausunnoista ja mahdollisuus vastineeseen

Hakemuksesta saadut lausunnot lähetettiin hakijalle 14.10.2020 ja pyydettiin toimittamaan mahdollisen vastine lausuntoihin 21.10.2020 mennessä. Hakija ei toimittanut vastinetta.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei saatu muistutuksia eikä mielipiteitä.

Päätöksestä veloitettava maksu

Päätösmaksu on 2387 €. Päätösmaksuun lisätään kuulemis-, ilmoitus- ja käsittelykulut. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle. (Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1391/2018))

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta Itä-Suomen hallinto-oikeudesta oheisen valitusosoituksen mukaisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että tästä päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Tukesilta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. (Maksuperustelaki (150/1992) 11 b §)

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää. (Kemikaaliturvallisuuslaki 390/2005 126 §)

Voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Säädökset, joihin päätös perustuu

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012)

Valtioneuvoston asetus nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista (858/2012)

Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa ylitarkastaja Matti Nissilä matti.nissila@tukes.fi puh. 029 5052 012

Allekirjoitus

Tämän päätöksen on ratkaissut ryhmäpäällikkö Leena Ahonen ylitarkastaja Matti Nissilän esittelystä.

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu. Allekirjoittajien henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa erilliseltä allekirjoitussivulta allekirjoitusta klikkaamalla. Asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

5.11.2020

27/342/2020

Liitteet

Valitusosoitus

Päätöksen tiedoksianto ja päätöksestä tiedottaminen

Päätös on nähtävillä Tukesin internet-sivuilla.

Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat sitä erikseen pyytäneet sekä viranomaisille, joille on asiasta sen käsittelyn aikana annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto taikka joille asiasta valtioneuvoston asetuksen (685/2015) 11 §:n mukaisesti tulee tiedottaa:

Etelä-Savon ELY, Ympäristö ja luonnonvarat

Itä-Suomen AVI, Työsuojelu

Etelä-Savon pelastuslaitos

Mikkelin rakennusvalvonta

Mikkelin ympäristösuojeluviranomainen

VALITUSOSOITUS

MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus mainittu sivun alaosassa)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus.

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7.) päivänä päätöksen nähtävillä oloa koskevan ilmoituksen julkaisemisesta Virallisessa lehdessä.
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettäjä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

MINNE VALITETAAN

Muutosta haetaan alla mainitusta (x) hallinto-oikeudesta:

- Itä-Suomen hallinto-oikeus, PL 1744 (käyntiosoite Minna Canthin katu 64), 70101 Kuopio

